

Projekt

z dnia 15 lutego 2018 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
BURMISTRZA MIASTA I GMINY W KĄTACH WROCŁAWSKICH**

z dnia 8 lutego 2018 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kąty Wrocławskie na lata
2018 - 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2018 - 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Przewodniczący Rady Miejskiej
Jarosław Wojciechowski

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KĄTY WROCŁAWSKIE NA LATA 2018-2020

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W KĄTACH WROCŁAWSKICH

Spis treści

I. Wstęp.....	4
II. Podstawy prawne do realizacji programu.....	5
III. Diagnoza społeczna.....	6
IV. Instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny na terenie Gminy Kąty Wrocławskie.....	8
V. Założenia programu.....	10
VI. Adresaci programu.....	10
VII. Cele programu.....	10
VIII. Przewidywane efekty.....	12
IX. Źródła finansowania.....	13
X. Monitoring i ewaluacja.....	13
XI. Podsumowanie.....	13

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 w Gminie Kąty Wrocławskie opracowano w oparciu o art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017 poz. 697 ze zm.), w myśl którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 stanowi samodzielny program służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzinę określa się mianem podstawowej komórki społecznej. Jest ona grupą wzajemnie powiązanych ze sobą ludzi, z których każdy wywiera silny wpływ na pozostałych. To skomplikowana sieć miłości, dumy, trosk i radości – całej gamy ludzkich emocji. Środowisko rodzinne jest pierwszym miejscem, w którym dziecko nabywa umiejętności, uczy się pełnienia ról społecznych, kształtuje swoje postawy i poglądy. Wytwarza się w nim system norm i wartości oraz wzorców postępowania. Rodzina jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, stanowi pomost między jednostką a zbiorowością, wprowadzając młode pokolenie w życie społeczne. Prawidłowo funkcjonująca rodzina realizuje szereg funkcji, dzięki którym zdolna jest do zachowania właściwej struktury.

Współczesna rodzina napotyka na swej drodze wiele przeszkód i trudności. Zazwyczaj są one związane z jej ogólnym działaniem. Jeśli rodzina funkcjonuje prawidłowo powinna się z nimi uporać bez większych problemów, natomiast jeśli równowaga jest zaburzona, występuje dysfunkcjonalność, wówczas rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z nimi, co prowadzi do dezorganizacji jej życia. Za przyczynę dysfunkcjonalności w rodzinie uważa się zjawiska patologii społecznej takie jak: przestępczość, alkoholizm, narkomanię, zachowania destrukcyjne, dewiacyjne zachowania seksualne, zaburzenia psychiczne, choroby przewlekłe, niepełnosprawność, a także rozbitcie rodziny, układ nieformalny (konkubinat), zaburzone więzi emocjonalne w rodzinie, patologiczne zachowania rodziców np. przemoc wobec dziecka.

Trudności w realizacji niektórych funkcji rodziny mogą powodować takie zjawiska jak: bezrobocie, bezdomność, ubóstwo, nietolerancja, wadliwy system oddziaływań wychowawczych w rodzinie, brak zainteresowania dzieckiem ze strony rodziców. Rodziny dysfunkcyjne często nie są w stanie realizować podstawowych zadań, role członków rodziny ulegają zaburzeniu, a ich zachowania stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i społecznymi.

Wsparcie rodziny powinno mieć na celu pomoc w podtrzymywaniu pełnienia pozytywnych ról społecznych poprzez wzmacnianie zasobów, które znajdują się w rodzinie, poprawę życia oraz wspieranie w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców potrzebna jest pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudności w sprawowaniu funkcji rodzicielskich oraz ochrona dzieci.

Dlatego jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych,

asystentów rodziny, pedagogów w szkole, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji mających kontakt z rodziną.

Niniejszy Program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną na terenie Gminy Kąty Wrocławskie.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 (Dz. U. z 1997r Nr 78, poz. 483),
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017 poz.697 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2017 poz. 1769 ze zm),
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015 poz. 1390 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 poz. 487 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2017 poz. 783 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2017 poz. 1875 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 kodeks karny (tj. Dz. U. z 2017 poz. 2204 ze zm.),
9. Ustawa z dnia 06 czerwca 1997 kodeks postępowania karnego (tj. Dz. U. z 2017 poz. 1904 ze zm.),
10. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2017 poz. 682),
11. Ustawa z dnia 05 grudnia 2014 o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz. U. z 2017 poz. 1832 ze zm.),
12. Ustawa z dnia 07 września 1991 o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2017 poz. 2198 ze zm.),
13. Ustawa z dnia 27 października 2017r o finansowaniu zadań oświatowych (tj. Dz.U. 2017 poz. 2203),
14. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2017 poz. 1851 ze zm.),
15. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kąty Wrocławskie na lata 2016-2018.

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Rodzina jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece i wychowaniu dzieci wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest większym zyskiem dla społeczności lokalnej. Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w dużym stopniu zależą od chęci współpracy rodziny, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia zmian zmierzających do poprawy w funkcjonowaniu.

W pracy z rodziną dysfunkcyjną ważną rolę odgrywa również otoczenie społeczne i instytucjonalne w jakim rodzina funkcjonuje. Jedną z instytucji na terenie gminy, która zajmuje się pomocą rodzinie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich. Zadaniem ośrodka jest wspieranie osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Z danych pozyskanych z Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie – Wydział Ewidencji Ludności wynika, że w Gminie Kąty Wrocławskie w 2017r zameldowanych było 22699 mieszkańców, w tym 10846 mężczyzn oraz 11853 kobiet.

Rodziny mieszkające na terenie Gminy Kąty Wrocławskie borykają się z wieloma problemami życiowymi mającymi wpływ na ich funkcjonowanie i rozwój. Problemy te decydują o jakości życia rodzin, o możliwościach i zagrożeniach, a także o kierunkach i formach podejmowanych działań na rzecz rodziny przez odpowiednie instytucje. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich udziela świadczeń pieniężnych (np. zasiłki celowe, zasiłki celowe specjalne, zasiłki okresowe, zasiłki stałe) oraz świadczeń niepieniężnych (np. praca socjalna, poradnictwo, interwencja kryzysowa, usługi opiekuńcze, schronienie, posiłek, pomoc rzeczowa). W 2017r udzielono pomocy decyzją administracyjną 199 rodzinom, w tym 8 rodzinom wielodzietnym oraz 18 rodzinom niepełnym. W rodzinach tych przebywa łącznie 415 osób. Ponadto udzielono pomocy w formie pracy socjalnej 283 rodzinom, w których przebywa 626 osób. Najczęstszą przesłanką przyznania pomocy rodzinom będącym w trudnej sytuacji w 2017 roku była długotrwała lub ciężka choroba. Kolejnym powodem było ubóstwo, które często występuje z innymi problemami takimi jak: niepełnosprawność, która klasyfikuje się na trzecim miejscu. Problem bezrobocia zajmuje czwarte miejsce. W 2017r na terenie gminy było 231 osób bezrobotnych, w tym 138 kobiet i 93 mężczyzn. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jako problem społeczny pozostaje na piątym miejscu oraz alkoholizm na szóstym miejscu. Ponadto powodem przyznania świadczeń z pomocy społecznej były także: bezdomność, zdarzenie losowe, przemoc w rodzinie, trudności po zwolnieniu z zakładu karnego, które występują rzadziej.

Występujące w rodzinie problemy wpływają na funkcjonowanie wszystkich jej członków, w tym dzieci. Poza wyżej opisanymi okolicznościami przyznania pomocy rodzinom, w wielu przypadkach możemy mówić o sprzężonych ze sobą problemach, obejmujących jednocześnie kilka przesłanek.

Poza wyżej wymienionymi świadczeniami, rodziny mogą także uzyskać wsparcie w formie świadczeń rodzinnych. Świadczenia te to przede wszystkim zasiłek rodzinny i powiązane z nim dodatki z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania

dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania. Dużym wsparciem dla rodzin są także świadczenie wychowawcze tzw. 500 + oraz rodzicielskie. W 2017 roku przyznano: 687 rodzinom zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, 2104 rodzinom świadczenie wychowawcze oraz 48 rodzinom świadczenie rodzicielskie.

Rodziny doświadczające trudności w wypełnianiu swoich funkcji względem dzieci mogą uzyskać wsparcie asystenta rodziny. W 2017 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich zatrudniony był 1 asystent rodziny, który pracował z 12 rodzinami, które nie potrafiły samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych, głównie problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Jeżeli rodzice nie wypełniają swoich funkcji wobec dzieci lub wypełniają je w sposób zagrażający dobru dzieci ingeruje Sąd Rejonowy między innymi poprzez ograniczenie (nadzór kuratora) lub pozbawienie władzy rodzicielskiej.

Dzieciom, których rodzice są pozbawieni całkowicie lub częściowo władzy rodzicielskiej należy zapewnić opiekę i wychowanie. Zadanie to realizowane jest przez powiat, między innymi przez organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci i młodzieży. Z informacji uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu wynika, że w 2017 roku w pieczy zastępczej przebywało 33 dzieci, w tym 3 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, 12 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych oraz 18 dzieci w rodzinach zastępczych niespokrewnionych. Ponadto 2 dzieci z powodu osiągnięcia pełnoletności powróciło do rodzin biologicznych. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości: 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu (1 dziecko), 50% w trzecim i następujących latach (9 dzieci). Gmina Kąty Wrocławskie współfinansuje pobyt 10 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W roku 2017 koszt utrzymania dzieci w pieczy zastępczej wyniósł łącznie 101.808,24 zł.

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy w rodzinie przedstawiają, że w 2017 roku zostały wszczęte 44 procedury "Niebieska Karta". W każdym przypadku wszczęcia procedury „Niebieska Karta” zostaje powołana grupa robocza. W roku 2017 grupy robocze pracowały z 75 rodzinami (procedury wszczęte przed 2017r i w 2017r). Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich w 2017 roku podjął 241 interwencji dotyczących spraw rodzinnych oraz złożył 3 wnioski do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację rodzinną dziecka. Z punktu konsultacyjnego w Kątach Wrocławskich uzyskano informacje, że w 2017 roku 4 osobom doznającym przemocy udzielono porad.

Na terenie gminy w 2017 r. funkcjonowało 6 państwowych Szkół Podstawowych, 3 prywatne, 2 gimnazja, 2 przedszkola państwowe, 5 prywatnych. Łącznie do w/w placówek uczęszczało 3.360 dzieci i młodzieży. Ponadto w Gminie Kąty Wrocławskie funkcjonuje 6 prywatnych żłobków, do których uczęszcza 196 dzieci. Poza tym w gminie funkcjonuje 14 świetlic środowiskowych, do których w 2017r uczęszczało 210 dzieci i młodzieży.

W celu ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, Uchwałą nr XL/422/14 Rady Miejskiej w Kątach Wrocławskich z dnia 30.01.2014 ustanowiono wieloletni program osłony w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020. W 2017 roku na terenie Gminy Kąty Wrocławskie z pomocy w tej formie skorzystało łącznie 19 dzieci i młodzieży. Przyczyną niewielkiej liczby rodzin korzystających z tej formy wsparcia jest poprawa sytuacji materialno – bytowej, co ma związek z udzielaniem świadczenia wychowawczego. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków

związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokajaniem jego potrzeb życiowych.

Kolejną formą wsparcia o charakterze socjalnym jest pomoc w formie stypendium szkolnego, które przyznaje się na czas trwania nauki w roku szkolnym. W 2017 r z tej pomocy skorzystało 85 uczniów.

Ponadto rodziny z terenu gminy borykające się z różnego typu trudnościami mogą korzystać z pomocy psychologicznej w Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich. Średnio rocznie z porad psychologa w ośrodku korzysta 60 osób.

Wsparciem dla rodzin wielodzietnych jest Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny zapewniająca system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin posiadających troje i więcej dzieci. Ulgi obowiązują zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów. W 2017r dla 39 rodzin przyznano ogółem 210 kart.

Diagnozowanie zasobów gminy pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

IV. INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ DZIECKA I RODZINY NA TERENIE GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE.

Poza formami wsparcia proponowanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, na terenie Gminy Kąty Wrocławskie znajdują się instytucje, które również działają na rzecz rodzin z dziećmi.

Instytucje	Zadania
Urząd Miasta i Gminy	- wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- pomoc materialna i rzeczowa, - pomoc w formie pracy socjalnej, - poradnictwo, - diagnozowanie środowisk rodzinnych, - wsparcie asystenta rodziny, - realizacja projektów socjalnych.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, - organizacja form spędzania czasu wolnego dla dzieci poprzez prowadzenie świetlic środowiskowych, - wspieranie osób i rodzin z problemem uzależnień, - kierowanie wniosków o leczenie odwykowe.
Punkt Konsultacyjny	- konsultacje ze specjalistą (psycholog, psychoterapeuta).

Zespół Interdyscyplinarny	<ul style="list-style-type: none"> - koordynowanie działań oraz współpraca z instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - udzielanie wsparcia rodzinom i osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, - podejmowanie czynności w ramach procedury „Niebieska Karta”.
Placówki oświatowe na terenie Gminy Kąty Wrocławskie	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych, - wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci, - pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, - działania rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, - kierowanie rodzin do placówek wspierających rodziny w sytuacjach kryzysowych.
Policja	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom, - przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród młodzieży i dzieci, - działania interwencyjne na rzecz rodzin.
Placówki służby zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - działania profilaktyczne w zakresie ochrony zdrowia i życia, - wsparcie (opieka) specjalistów.
Rady sołeckie	<ul style="list-style-type: none"> - praca na rzecz społeczności lokalnej, - współpraca z Gminny Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
Gminy Ośrodek Kultury i Sportu	<ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć w zakresie kultury i sztuki, zajęć ruchowych oraz organizowanie kolonii i ferii, - organizowanie imprez okolicznościowych i integracyjnych, - wpieranie czytelnictwa – lekcje biblioteczne, edukacyjne.
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna we Wrocławiu Gabinet w Kątach Wrocławskich	<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i młodzieży, - diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży, - wspieranie rodziców i nauczycieli w procesie wychowania i kształcenia dzieci i młodzieży.
Organizacje pozarządowe na terenie Gminy Kąty Wrocławskie (w tym: fundacje, stowarzyszenia)	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie imprez okolicznościowych i integracyjnych, - działania na rzecz rodzin z niepełnosprawnością,

Źródło: opracowanie własne.

W rodzinach z terenu Gminy Kąty Wrocławskich można zaobserwować wiele problemów i trudności, które mogą prowadzić do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych. W rozwiązaniu tych problemów często potrzebna jest zarówno pomoc Ośrodka Pomocy Społecznej, jaki i wielu innych instytucji oraz organizacji. Dlatego tak ważne jest, aby w

Gminie Kąty Wrocławskie działał dobrze zorganizowany system wsparcia rodziny, system oparty na współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz rodzin.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kąty Wrocławskie na lata 2018-2020 jest stworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zadania programu będą się koncentrować nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie. Istotnym elementem programu jest wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz skutecznych działań na rzecz rodziny z problemami.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

- rodziny wielodzietne,
- rodziny niepełne,
- rodziny niezaradne życiowo,
- rodziny z problemem ubóstwa,
- rodziny z problemem bezrobocia,
- rodziny z problemem przemocy,
- rodziny z problemem uzależnienia,
- rodziny wielodzietne i niepełne,
- rodziny z problemem niepełnosprawności i długotrwałej choroby,
- rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym,
- inne – wymagające wsparcia.

VII. CELE PROGRAMU

Cel główny: Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym w przywróceniu jej zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez następujące działania:
  - wywiad środowiskowy w rodzinie,
  - pracę socjalną (rozpoznanie problemów w rodzinie, braków w pełnieniu ról, zaniedbań względem dzieci oraz ocenę sytuacji dziecka w rodzinie, w szkole i środowisku rówieśniczym),

- konsultacje ze specjalistami w celu diagnozy (rozpoznanie dysfunkcyjności rodzin).

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny i dziecka poprzez następujące działania:

- systematyczne diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych,
- monitoring funkcjonowania i wydolności opiekuńczo - wychowawczej rodzin z dziećmi,
- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia,
- finansowanie dzieciom dożywiania w szkole,
- prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami,
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, poprzez współpracę z placówkami służby zdrowia,
- zapewnienie rodzinom poradnictwa i wsparcia.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia.

3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez następujące działania:

- udzielanie pomocy w formie stypendiów,
- wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży,
- prowadzenie świetlic dla dzieci i młodzieży oraz organizowanie zajęć pozalekcyjnych,
- udzielanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dzieciom tego potrzebującym,
- realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych na temat uzależnień i przemocy,
- organizowanie poradnictwa i konsultacji ze specjalistami dla rodziców,
- podejmowanie przez placówki oświatowe współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin dysfunkcyjnych.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny.

4. Kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji poprzez następujące działania:

- diagnozowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań oraz udzielenie stosownej pomocy,
- przydzielenie asystenta rodziny i prowadzenie przez niego pracy z rodziną,
- prowadzenie pracy socjalnej z rodziną przeżywającą trudności,
- podnoszenie świadomości rodziców w zakresie potrzeb dzieci,
- wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej na rzecz wspomagania rodzin,
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej,
- zabezpieczenie środków finansowych na pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
- współpraca instytucji działających na rzecz rodziny.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Komisariat Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi.

5. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny i dzieci poprzez następujące działania:

- monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami i motywowanie do podjęcia leczenia, terapii,
- monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży,
- udzielanie informacji instytucjom udzielającym pomocy rodzinom w przypadku wystąpienia przemocy,
- realizowanie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- organizowanie form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży,
- współpraca instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa rodziny.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

6. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy poprzez następujące działania:

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagającym rodzinom poprzez udział w szkoleniach, warsztatach,
- współpraca instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

Realizacja niniejszego programu pozwoli na:

- poprawę funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- nabycie przez rodzinę umiejętności i wiedzy na temat właściwego rozwiązywania konfliktów,
- zwiększenie kompetencji rodziców, w szczególności rodzicielskich i opiekuńczo-wychowawczych,
- wzrost aktywności rodziców oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne i zawodowe,
- wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dzieci,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny biologicznej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań określonych w programie będą środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny (budżet gminy i powiatu), a także mogą być środki uzyskane z dotacji budżetu państwa, dotacji unijnych oraz środki organizacji pozarządowych.

Finansowanie programu:

2018 rok nie mniej niż – 162 250

2019 rok nie mniej niż – 163 000

2020 rok nie mniej niż – 163 000

X. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Koordynatorem programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich. W ramach realizacji Programu będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie zmian. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami w celu zapewnienia najlepszego efektu.

Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń.

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz składa Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją.

XI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kąty Wrocławskie na lata 2018-2020 zakłada stworzenie sprzyjających warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny i ochronny. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się wszystkie instytucje, placówki, organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny.

Efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dzieci i rodzin, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.) do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę i dzieci, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.